

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

_____ 2014 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасна музика

Спеціальність 8.02020401 «Музичне мистецтво»

Інститут мистецтв

2014 – 2015 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.
Заступник директора з науково-методичної
та навчальної роботи

О.А. Таранник

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи

_____ О.Б. Жильцов

«___»_____ 2014 рок

у

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасна музика

Спеціальність 8.02020401 «Музичне мистецтво»

Інститут мистецтв

2014 – 2015 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.
Заступник директора з науково-методичної
та навчальної роботи

А.О. Таранник

Робоча програма «Сучасна музика» для студентів галузі знань 0202 «Мистецтво», напряму підготовки 8.02020401 «Музичне мистецтво». – 37 с.

Розробник: Вишинський Віталій Володимирович, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри теорії та методики музичного мистецтва

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та методики музичного мистецтва

Протокол від “_____” вересня 2014 року № _____

Завідувач кафедри теорії та методики музичного мистецтва _____ О.М. Олексюк
(підпис)

© _____, 20__ рік
© _____, 20__ рік

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	5
СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
III. ПРОГРАМА.....	9
МОДУЛЬ 1. XX–XXI століття: нова концепція музичного звучання.....	9
IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «СУЧАСНА МУЗИКА».....	16
V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	17
VI. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА.....	18
VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ	21
VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	23
IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ	24
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	24

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Курс «Сучасна музика» є складовою фахової та наукової підготовки студентів із спеціальності «Теорія та методика музичної освіти». Відповідно учбового плану курс вивчається протягом X семестру.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процес становлення та розвитку західноєвропейської музичної творчості XX століття, внутрішній взаємозв'язок її окремих фактів, творчі постаті.

Метою курсу є вивчення та засвоєння студентами відомостей про композиційні принципи та техніки в музиці XX-XXI століть, а також основних творчих та технологічних тенденцій новітньої світової музичної культури. Навчальний матеріал включає теоретичний та практичний курси, спеціальну новітню музикознавчу та загальнонаукову термінологію, яка стосується культурних явищ сьогодення.

Завданнями вивчення дисципліни «Сучасна музика» є:

- 1) вивчення основних етапів розвитку музичної культури XX століття;
- 2) ознайомлення з філософсько-естетичними аспектами музичного мистецтва XX століття;
- 3) простеження еволюції концепції музики та її виразових засобів;
- 4) вивчення технік композиції музики XX століття;
- 5) ознайомлення з творчими постатями музики XX століття та їхніми творами.

Курс Сучасна музика невідривно зв'язаний з іншими курсами як фундаментально циклу — гармонією, поліфонією, аналізом музичних творів, так і з предметами соціально-гуманітарного циклу: філософією, естетикою, сучасною культурою, психологією художньої творчості.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- основні етапи розвитку сучасної західноєвропейської музики;
- основні види композиторських технік в музиці XX століття,
- стильові напрями в музиці XX століття,
- специфічну термінологію, яка стосується сучасних технік композиції.

вміти :

- визначати стильовий напрям твору;
- визначати композиційну техніку у яких реалізовано твір;
- здійснити комплексний аналіз музичного твору;

- вказати його філософсько-естетичний зміст.

Для засвоєння матеріалу курсу необхідне знання теоретичних та практичних основ «Гармонії», «Поліфонії», «Аналізу музичних творів», «Історії музики ХХ-ХХІ століть».

У процесі вивчення курсу студент формує такі освітні і професійні **компетенції**:

- здатність до набуття знань у галузі теорії та історії музичного мистецтва та вміння мобільно їх застосовувати в контексті різних видів практичної музичної діяльності;
- здатність до проведення художньо-естетичних паралелей між стильовими напрямками музики ХХ століття та інших видів сучасного мистецтва;
- спроможність естетичного оцінювання і впровадження кращих зразків музичного мистецтва ХХ століття у художньо-педагогічну діяльність;
- здатність до самостійної виконавської і словесної інтерпретації музичних образів музики ХХ століття;
- здатність до інтегрування знань та умінь, отриманих на заняттях з інших курсів теоретичного циклу: елементарної теорії музики, гармонії, аналізу музичних форм, спеціального інструменту тощо.

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “Сучасна музика” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів 8.02020401 “Музичне мистецтво”.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS 1 кредит</p> <p>Змістові модулі: 1 модуль</p> <p>Загальний обсяг годин 36</p> <p>Тижневих годин: 2 години</p>	<p>Шифр та назва галузі знань <i>0202 «Мистецтво»</i></p> <p>Шифр та назва спеціальності: <i>8.02020401</i> <i>«Музичне мистецтво»</i></p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр»</p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: 1</p> <p>Семестр: X</p> <p>Практичні: 14 годин</p> <p>Інд. Робота: 2 години</p> <p>Модульний контроль: 2 години</p> <p>Самостійна робота: 18 годин</p> <p>Вид контролю: Залік</p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви модулів і тем	Всього	Види занять і розподіл годин					
			Лек	Сем	Прак	МКР	Інд. Роб.	С/р
X семестр. Модуль 1. XX–XXI століття: нова концепція музичного звучання.								
1.1.	Тональність в музиці XX-XXI століть	4			2			2
1.2.	Модальність в музиці XX-XXI століть	4			2			2
1.3.	Серійність та серіальність в музиці XX-XXI століть	4			2			2
1.4.	Алеаторика та сонористика в музиці XX-XXI століть.	5			2			3
1.5.	Полістилістика в музиці XX-XXI століть	5			2			3
1.6.	Електронна та електроакустична музика. Методи синтезу звуку	5			2			3
1.7.	Синтез мистецтв як новітня тенденція культури XX-XXI століть	5			2			3
	Модульний контроль	2				2		
	ЗАЛІК	2					2	
	Разом	36			14	2	2	18

III. ПРОГРАМА

МОДУЛЬ 1. XX–XXI століття: нова концепція музичного звучання.

Тема 1.1 Тональність в музиці XX-XXI століть (2 год).

Збагачення класико-романтичної тональності новою акординою. Гармонія імпресіонізму та неокласицизму. Хроматична тональність з функційними тяжіннями. Політональність.

Тональність в творах К. Дебюссі, М. Равеля, О. Скребіна, С. Рахманінова, Б. Бартока, С. Прокоф'єва, І. Стравінського, Д. Шостаковича, А. Хачатуряна, В. Лютославського, В. Сильвестрова, М. Скорика, А. Шнітке, А. Караманова.

Тональна організація в формі та композиції сучасної музики. Тональна драматургія сучасної музики. «Авторські акорди»: D7 Прокоф'єва, домінанта з квартою Рахманінова, збільшені акорди Скребіна.

Твори: К. Дебюссі «Вітрила», «Генерал Левін — ексцентрик» з циклу прелюдій, М. Равель Сонатина (I частина), О. Скребін Прелюдії op.11, С. Рахманінов «Тут добре», «Бузок», етюд-картина *es moll*, Б. Барток «Замок герцога Синя борода», вступ, С. Прокоф'єв Фортепіанна соната № 9 (I частина), І. Стравінський «Петрушка» (сюїта з балету), Д. Шостакович прелюдії для фортепіано (за вибором викладача), А. Хачатурян Концерт для скрипки з оркестром (I частина), В. Лютославський Симфонія № 1, В. Сильвестров «Музика в старовинному стилі» (п'єси з сюїти за вибором викладача), М. Скорик Фортепіанний концерт № 2, А. Шнітке «Сюїта в старовинному стилі» (п'єси з сюїти за вибором викладача), А. Караманов Фортепіанний концерт № 3 (I частина).

Практична робота на занятті по темі 1.1

Мета: навчитись аналізувати тональну драматургію в запропонованих творах, стилізувати техніку композиції за вказаним тональним планом в музичному фрагменті.

Завдання:

- Проаналізувати тональний план в запропонованому викладачем творі.
- Здійснити гармонічний аналіз твору.
- Завершити запропонований фрагмент, визначивши композиторський стиль та техніку.

Література основна: 2, 3

Література додаткова: 15, 20

Тема 1.2 Модальність в музиці ХХ-ХХІ століть (2 год).

Поняття модальності. Модальні зв'язки в музичному творі. Функція перемінності в творі з модальною організацією. Модус як спосіб організації фактури. Ладова класифікація в модальній системі. Зв'язок акордів в музиці з модальною організацією. Поняття центру та периферії в модальній музиці. Стабільні та мобільні структури модальної музики. Нетемперовані системи.

Модальність в творах К. Дебюссі, О. Скребіна, О. Мессіана, Б. Бартока, П. Хіндеміта, С. Прокоф'єва, Д. Шостаковича, Р. Щедріна, Л. Дичко, Г. Канчелі, І. Карабиця, А. Шнітке, Є. Станковича.

Твори: К. Дебюссі «Ворота Альгамбри», «Естампи» (п'єси за вибором викладача), О. Скребін Прелюдії ор. 67, ор74, О. Мессіан «Неясить звичайна», «Жайворонок малий» (з циклу «Каталог птахів»), Б. Барток п'єси з циклу «Мікрокосмос» (за вибором викладача), П. Хіндеміт Ноктюрн, Бостон, Регтайм з сюїти «1922», С. Прокоф'єв Фортепіанна соната № 7 (І частина), Д. Шостакович Прелюдія До мажор з циклу «Прелюдії і фуги», Р. Щедрін Прелюдія фа-дієз мінор з циклу «Прелюдії і фуги», Л. Дичко П'єси для флейти (за вибором викладача), Г. Канчеллі Симфонія № 6 (експозиція), І. Карабиць Концертно для 9 виконавців (п'єса за вибором викладача), А. Шнітке Concerto-Grosso № 1 (експозиція), Є. Станкович Симфонія-Larga (експозиція).

Практична робота на занятті по темі 1.2

Мета: навчитись аналізувати модальну структуру та драматургію в запропонованих творах, стилізувати техніку композиції за вказаною фактурою в музичному фрагменті.

Завдання:

- Проаналізувати модуси в запропонованому викладачем творі.
- Здійснити гармонічний аналіз твору.
- Завершити запропонований фрагмент, визначивши композиторський стиль та техніку.

Література основна: 2, 3

Література додаткова: 7, 15, 20

Тема 1.3 Серійність та серіальність в музиці ХХ-ХХІ століть (2 год).

Класична дванадцятитоновна система композиції. Поняття серії: організація, форми, транспозиції. Серійна комбінаторика, різнозвучні

сегменти. Принципи роботи з серійним рядом: сегментація, ротація, селекція, інтерполяція, пермутація. Фактурне угруповання *aggregat*. Багатосерійність. Заборони в серійній композиції. Недванадцятитонові серія. Техніка тотального серіалізму: серійні послідовності динаміки та ритмічних структур. Серійна техніка та поліфонія. Пуантилістичні форми в серійній та серіальній музиці.

Класична додекафонія в музиці А. Шенберга, А. Берга. Недванадцятитонові додекафонія в музиці П. Булеза, Е. Вареза, Ч. Айвза, М. Каретнікова, В. Сильвестрова, Є. Станковича. Тотальний серіалізм в музиці А. Веберна.

Твори: Сюїта № 25 А. Шенберга (п'єси за вибором викладача), Фортепіанна соната № 2 (I частина) П. Булеза, Лірична сюїта № 1 А. Берга, Тріо для флейти, труби і челести В. Сильвестрова, Симфонія-*larga* Є. Станковича, Скерцо Ч. Айвза, «Октандр» Е. Вареза, Варіації для фортепіано ор. 27 А. Веберна, 2 п'єси ор. 25 М. Каретнікова.

Практична робота на занятті по темі 1.3

Мета: навчитись аналізувати серійні інтонаційні, ритмічні та динамічні ряди в запропонованих творах, стилізувати серійну та серіальну техніку композиції за вказаною фактурою в музичному фрагменті.

Завдання:

- Знайти серійний ряд в запропонованому творі.
- Проаналізувати серійні форми та види трансформацій в фактурі запропонованого твору.
- Написати експозицію фуги в серійній техніці.

Література основна: 2, 3

Література додаткова: 1, 3, 9, 16, 17, 18

Тема 1.4. Алеаторика та сонористика в музиці XX-XXI століть (2 год).

Техніка імпровізаційності та принцип композиційної випадковості в музиці. Музична гра В. А. Моцарта — як прототип алеаторичної композиції. Стабільні та мобільні алеаторичні системи, комбінаторика. Алеаторика зовнішньої та внутрішньої форми. Сонористика — музика звучностей. Мікрохроматика, надбагатоголосся, сонорика ліній та гармонічно-тембрових співзвуч. Поняття звукоблоку як центрального в системі сонорної композиції. Види співзвуч в сонористичній композиції.

Алеаторична техніка в творах Д. Кейджа, К. Сероцького, П. Булеза, А. Шнітке, Р. Щедрина, Г. Канчелі, К. Штокгаузена, С. Луньова. Сонористичні

композиції Я. Ксенакіса, К. Пендерещького, А. Шнітке, А. Караманова, В. Годзяцького, Д. Лігеті, К. Пендерещького

Твори: Фортепіанний концерт «Музика перемін» Д. Кейджа, Кловірштюк № 9 К. Штокгаузена, Фортепіанна соната № 3 П. Булеза, «Піачере» К. Сероцького, «Горизонталь та вертикаль» Р. Щедріна, Триптих для фортепіано А. Караманова, Фортепіанна соната № 2 В. Годзяцького, «Англосаксонський стих» з вокального циклу «Пагано темперовані пісні». С. Луньова, Гімни А. Шнітке, «Космогонія» К. Пендерещького, Реквієм Д. Лігеті, Симфонія № 3 Г. Канчелі, «Metastasio» Я. Ксенакіса.

Практична робота на занятті по темі 1.4

Мета: навчитись аналізувати алеаторичні структури та відокремлювати стабільні та мобільні елементи в запропонованих творах.

Завдання:

- Знайти алеаторичні елементи в запропонованому творі та визначити їх функцію (як стабільну або мобільну).
- Проаналізувати комбінаторні форми в запропонованому творі.
- Зробити комбінацію з наданих фрагментів та створити цілісну алеаторичну композицію.

Література основна: 2, 3

Література додаткова: 7, 15, 19, 20

Тема 1.5. Полістилістика в музиці XX-XXI століть (2 год).

Поєднання різностильових ознак та технік в одному творі. Аддитивний метод композиції. Симфонія Л. Беріо — початок стильового напрямку та композиційного методу полістилістики. Центр композиції та форми — стильовий модус, зміна модусів — стильова модуляція. Музика оточуючого середовища, конкретна музика може бути не тільки стильовим напрямом авангарду, а ще й проявом полістилістичної техніки та естетики. Методи полістилістики базуються на запозичені стильових моделей та технік: колаж (цитата чужого твору), алюзія (натяк на стиль, композиторський почерк, твір).

Полістилістичний метод в творах Л. Беріо, А. Шнітке, А. Караманова, М. Скорика, О. Козаренка.

Твори: Симфонія Л. Беріо, «Історія докторі Іоганна Фауста» А. Шнітке, 23 симфонія А. Караманова, Фортепіанний концерт № 3 М. Скорика, Симфонія-Eksravanza О. Козаренка.

Практична робота на занятті по темі 1.5

Мета: навчитись аналізувати та знаходити полістилістичні методи в запропонованих творах.

Завдання:

- Знайти колажі запропонованому творі та визначити їх функцію композиційну. Визначити звідки цитати.
- Визначити методи алюзії в тематизмі запропонованого твору. Визначити стильовий напрям або стиль композитора.

Література основна: 2, 3, 4

Література додаткова: 7, 12, 15, 19, 20

Тема 1.6 Електронна та електроакустична музика (2 год).

Історія розвитку електронної музики сягає кінця XIX ст. електронні синтезатори першої половини XX ст. та доби авангарду: терменвокс, трауроріум, хвилі Мартено, муг, віолена. АНС — перший спектральний синтезатор. Класифікація спектральних подій: суцільні шуми, гармонічні спектри, негармонічні спектри, промодульовані спектри, фільтровані спектри, імпульсні сигнали, комбіновані спектри. Формоутворення в спектральній композиції. Види електронного синтезу. Семплерна техніка. MIDI-технології.

Електронний синтез та електроакустичний метод композиції в творах Е. Вареза, К. Штокгаузена, Е. Артемьєва, А. Шнітке, С. Луньова, І. Томіта, А. Загайкевич, І. Стецюка

Твори: «Електронна поема» Е. Вареза, Етюд № 1 К. Штокгаузена, «Мозаїка» Е. Артемьєва, «Потік» А. Шнітке, «Гном» з електронної обробки фортепіанного циклу «Картинки з виставки» І. Томіта, «Para Pacem — Para Bellum» С. Луньова (п'єса за вибором викладача), п'єса для електронного запису А. Загайкевич, Триптих І. Стецюка (п'єса за вибором викладача).

Практична робота на занятті по темі 1.6

Мета: навчитись аналізувати спектр електронної композиції в запропонованих творах та вибудовувати спектральну форму за допомогою аудіоредактора.

Завдання:

- Визначити послідовність спектральних подій в запропонованому фрагменті.
- Визначити основний тон, гармонічні та негармонічні обертони в запропонованому фрагменті.

- Сконструювати спектральну мікрокомпозицію з запропонованих спектральних форм.

Література основна: 2, 3

Література додаткова: 7, 15, 19, 20

***Тема 1.7 Синтез мистецтв як новітня тенденція культури
XX-XXI століть (2 год).***

Інструментальний театр доби авангарду — хеппінг. Залучення цілісного простору до подій твору (концертний зал, публіка, оточуючі предмети тощо). Перформанс — мистецький показ з залученням різноманітних творчих та технічних засобів. Музика оточуючого середовища, мультисенсорні процеси. Конкретна музика може бути проявом синтетичного театру авангарду. Абсурдська композиція. Імпровізаційність як творчий метод синтетичного артефакту.

Синтетичний сучасний театр в творчості К. Штокгаузена, Д. Кейджа, С. Зажитька, Т. де Мея, В. Годзяцького.

Твори: Цикл «Світло» К. Штокгаузена, п'єса 4'33 Д. Кейджа, Цикл «Ще» С. Зажитька, Електронний перформанс Т. де Мея, Домашні скерцо В. Годзяцького.

Практична робота на занятті по темі 1.7

Мета: навчитись виявляти типові компоненти синтетичного авангардного та поставангардного театру в запропонованих творах та фрагментах.

Завдання:

Продивитись фрагмент фільму Ф. Кауфмана, показ якого відбувся в Терменцентрі в 2008 р. та визначити елементи хеппінгу, імпровізаційні моменти.

Література основна: 2, 3

Література додаткова: 7, 15, 19, 20

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА

Дати відповіді на запитання:

1. Розвиток тональності в творах композиторів першої третини XX ст.
2. Розвиток тональності в творах композиторів середини XX ст.
3. Розвиток тональності в творах сучасних композиторів.

4. Модальність як принцип організації музичної тканини в творчості композиторів першої половини ХХ ст.
5. Модальність як принцип організації музичної тканини в творчості сучасних композиторів.
6. Засади серійної композиції.
7. Тотальна серіальність як композиційний принцип.
8. Прояв алеаторики як техніки та композиції в творах композиторів різних епох.
9. Полістилістика: основи побудови композиції.
10. Виникнення та розвиток електронної та електроакустичної музики.
11. Новітні види синтезу мистецтв в культурі авангарду та поставангарду.

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «СУЧАСНА МУЗИКА»

Разом 36 год.: практичні заняття – 14 год., МКР – 2 год., інд. роб. – 2 год., самостійна робота – 18 год.

Модулі	Модуль I						
Назва модуля	XX–XXI століття: нова концепція музичного звучання.						
Кількість балів за модуль	167 бали						
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7
Теми практичних занять	Тональність в музиці XX-XXI століть	Модалність в музиці XX-XXI століть	Серійність та серіальність в музиці XX-XXI століть	Алеаторіка та сонористика в музиці XX-XXI століть	Полістилістика в музиці XX-XXI століть	Електронна та електроакустична музика	Синтез мистецтв як новітня тенденція культури XX-XXI століть
Практичні заняття (всього 77 балів)	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10
Самостійна робота (всього 35 балів)	5 б	5 б	5 б	5 б	5 б	5 б	5 б
Види поточного контролю (всього 25 балів)	Модульна контрольна робота (25 балів)						
ІНДЗ (30 балів)	30 балів						
Підсумковий контроль	Всього без заліку – 167 балів, коефіцієнт – 1,67						

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль I. XX–XXI століття: нова концепція музичного звучання.						
№ зп	Тема	Зміст завдання	Години на виконання, передбачені ТП	Література	Академічний контроль	Бали
1.	Тональність в музиці XX-XXI століть	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізувати тональний та гармонічний план прелюдію К. Дебюссі (за вибором студента). 2. Проаналізувати тональний та гармонічний план «Павани» М. Равеля. 3. Проаналізувати тональний та гармонічний план прелюдії з циклу «Прелюдії та фуги» Д. Шостаковича (за вибором студента). 4. Проаналізувати тональний та гармонічний план номеру на вибір Партити № 5 М. Скорика. 5. Проаналізувати тональний та гармонічний план п'єси за вибором з циклу «Швидкоплинності» С. Прокоф'єва. 	2	Література основна: 2, 3 Література додаткова: 15, 20	Опитування,	5
2.	Модальність в музиці XX-XXI століть	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізувати гармонічний план та знайти модальні центри та зміни модусів в I частині Фортепіанної сонати №3 С. Прокоф'єва 2. Проаналізувати гармонічний план та знайти модальні центри та зміни модусів Прелюдії фа мінор з циклу «Прелюдії і фуги» Р. Щедрина. 3. Проаналізувати гармонічний план та знайти модальні центри та зміни модусів в прелюдії in F з циклу «Ludus tonalis» П. Хіндеміта. 4. Проаналізувати гармонічний план та знайти модальні центри та зміни модусів в Симфонії-Лігуса Є. Станковича. 5. Проаналізувати гармонічний план та знайти модальні центри та зміни модусів в п'єсі за вибором з циклу «Двадцять поглядів» О. Мессіна 	2	Література основна: 2, 3 Література додаткова: 7, 15, 20	підготовка повідомлень	5
3.	Серійність та серіальність в музиці XX-XXI століть	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізувати серійну структуру в «Зціленому з Варшави» А. Шенберга. 2. Проаналізувати серіальну структуру в Струнному квартеті op. 28 А. Веберна. 3. Проаналізувати серійну структуру в Траурній музиці В. Лютославського. 4. Проаналізувати серіальну структуру в п'єсі «Лад тривалостей та інтенсивностей» О. Мессіана. 	2	Література основна: 2, 3 Література додаткова: 1, 3, 9, 16, 17, 18	Опитування	5

4.	Алеаторика та сонористика в музиці XX-XXI століть.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізувати алеаторичні форми в «Імпровізації на Малларме» П. Булеза 2. Проаналізувати алеаторичні форми в творі «Три поеми Анрі Мішо» В. Лютославського. 3. Проаналізувати фортепіанні мініатюри (за вибором студента) Д. Кейджа. 4. Проаналізувати алеаторичну структуру у «Їжі вечірній» з вокального циклу «Пагано темперовані пісні» С. Луньова. 5. Проаналізувати сонористичні структури в «Звонах» Р. Щедрина. 6. Проаналізувати сонористичні структури в симфонії № 1 А. Тертеряна. 	3	Література основна: 2, 3 Література додаткова: 7, 15, 19, 20	Опитування	5
5.	Полістилістика в музиці XX-XXI століть	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знайти алюзії в 2 частині Фортепіанного концерту № 3 А. Караманова. 2. Проаналізувати полістилістичний метод в концерті для альту А. Шнітке. 3. Проаналізувати 1 частину Фортепіанного концерту № 1 М. Скорика. 4. Проаналізувати техніку колажів в Епілозі з вокального циклу «Пагано темперовані пісні» С. Луньова. 	3	Література основна: 2, 3, 4 Література додаткова: 7, 12, 15, 19, 20	підготовка доповіді	5
6.	Електронна та електроакустична музика	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізувати за допомогою аудіоредактора спектральні події в п'єсі «12 поглядів на світ звуку» Е. Артемьєва. 2. Проаналізувати за допомогою аудіоредактора спектральні події в Етюдів № 2 К. Штокгаузена. 3. Проаналізувати за допомогою аудіоредактора спектральні події в «Балеті невилуплених пташенят» з електронної обробки фортепіанного циклу «Картинки з виставки» І. Томіта. 4. Проаналізувати за допомогою аудіоредактора спектральні події Джоді-варіації І. Стацюка. 	3	Література основна: 2, 3 Література додаткова: 7, 15, 19, 20	підготовка доповіді	5
7.	Синтез мистецтв як новітня тенденція культури XX-XXI століть	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначити та проаналізувати функції основних компонентів п'єси «Емансипована валіза» з Домашніх скерцо В. Годзяцького. 2. Визначити заплановані та імпровізаційні елементи в опері- хеппінінгу «Четвер» К. Штокгаузена. 	3	Література осн: 2, 3 Література дог: 7, 15, 19, 20	підготовка доповіді	5
Всього:			18			35

VI. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності, результати якої використовуються у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання ІНЗД захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Сучасна музика»

— це вид науково-дослідної роботи, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- конспект із теми (модуля) за заданим планом
- повідомлення з теми, рекомендованої викладачем ;
- науково-історичне дослідження у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу)

Орієнтовна структура ІНДЗ — науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел. Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано у табл.

Критерії оцінювання ІНДЗ
(у вигляді реферату)

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	5 бал
2.	Складання плану	5 балів
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад подій, фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	10 бали
4.	Дотримання правил реферування наукових публікацій	2 балів
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	5 бал
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титольний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел та літератури)	3 бал
Разом		30 балів

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ІНДЗ

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню
Високий	20-30
Достатній	10-19
Середній	5-9
Низький	1-4

ТЕМИ ДЛЯ ІНДЗ

1. Тональність та модальність в музиці К. Дебюссі
2. Тональність та модальність в музиці М. Равеля
3. Тональність та модальність в музиці Б. Бартока
4. Тональність та модальність в музиці С. Прокоф'єва
5. Тональність та модальність в музиці Д. Шостаковича
6. Тональність та модальність в музиці Г. Свиридова
7. Тональність та модальність в музиці М. Скорики
8. Тональність та модальність в музиці Л. Дичко
9. Серійність в творі «Зцілений з Варшави» А. Шенберга
10. Серійність в музиці композиторів доби авангарду
11. Представники тотального серіалізму
12. Полістилістика в музиці Л. Беріо
13. Полістилістика в музиці А. Шнітке
14. Полістилістика в музиці Є. Станковича
15. Полістилістика в музиці В. Сильвестрова
16. Досягнення в галузі електронної музики європейських композиторів в 50-ті роки ХХ ст.
17. Відкриття спектрального синтезу та його наслідки
18. Джазові стилі в Америці золотої доби свінгу
19. Джазові стилі в Європі середини ХХ ст.
20. Видатні представники рок-н-ролу

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення магістрів із дисципліни «Сучасна музика» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види контролю.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів за одиницю	Одиниць	Всього
	Відвідування та робота на практичних заняттях	1+10	7	77
	Модульна контрольна робота	25	1	25
	Самостійна робота	5	7	35
	Індивідуальна науково-дослідницька робота	30	1	30
Всього без підсумкового контролю		167		
Підсумковий рейтинговий бал		100		

Коефіцієнт — 1,67

У процесі оцінювання навчальних досягнень магістрів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, співбесіда.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове опитування; повідомлення, доповідь, реферат.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max — 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1-34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35-59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60-68	«достатньо»	E
69-74	«задовільно»	D

75-81	«добре»	С
82-89	«дуже добре»	В
90-100	«відмінно»	А

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»,

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень магістрів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати завдання для самостійної роботи, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання завдань для самостійної роботи, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки; він не завжди виявляє творчий ідхід до виконання навчальних завдань
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; виконання завдань для самостійної роботи у обсязі, не меншому 50% і відповідає основним вимогам до їх повноти та якості виконання.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення, нерозумінням причинно-наслідкових зв'язків, суті історичного процесу.

Модуль включає бали за поточну роботу, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульної контрольної роботи здійснюється з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань магістра здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У табл. представлено розподіл балів, що присвоюються магістру упродовж вивчення дисципліни «Сучасна музика».

Розподіл балів, що присвоюються магістрам

МОДУЛІ							Модульна контрольна робота	Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ)
<p align="center">Змістовий модуль «XX–XXI століття: нова концепція музичного звучання». (відвідування, практична, самостійна робота)</p>								
T 1	T 2	T3	T 4	T 5	T 6	T 7	25	30
16	16	16	16	16	16	16		

Разом: 167 балів з урахуванням коефіцієнта

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні:* слухання, вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: із зазначеною у робочій навчальній програмі літературою до кожної з тем; виконання індивідуальних навчальних

проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

ІХ. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

Навчальні посібники; робоча навчальна програма; контрольні завдання для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів; комплект друкованих завдань для підсумкового контролю); завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Сучасна музика».

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Денисов Э. Современная музыка и проблемы эволюции композиторской техники / Э. Денисов. — М., 1986 — 207 с.
2. Когоутек Ц. Техника композиции в музыке XX века / Ц. Когоутек. — М., 1976. — 352 с.
3. Теория современной композиции Учебное пособие / Отв. редактор В. Ценова. М.: Музыка, 2005. - 624 с
4. Шнитке А. Коллаж и полистилистика / А. Шнитке // Музыкальные культуры народов. Традиции и современность. — М., 1973. — С. 48-123.
5. Шульгин Д. Словарь современных терминов и понятий / Д. Шульгин. — М., 1984. — 246 с.

Додаткова

1. Веберн А. Лекции о музыке. Письма / А. Веберн. — М., 1975. — 256 с.
2. Денисов Э. Додекафония — проблемы современной композиторской техники / Э. Денисов // Музыка и современность. — Вып. 6 М., 1969. — С. 478-525.
3. Кшенек Э. Исследование о двенадцатитоновом контрапункте / Э. Кшенек. — К., 1993. — 87 с.
4. Лаул Р. О творческом методе А.Шенберга / Р. Лаул // Вопросы теории и эстетики музыки. — Вып. 9. — Л., 1969. — С. 41-70.
5. Назайкинский Е. Логика музыкальной композиции / Е. Назайкинский. — М., 1982. — 312 с.
6. Онеггер А. О музыкальном искусстве / А. Онеггер. — М., 1979. — 262 с.

7. Соколов А. Введение в музыкальную композицию XX века / А. Соколов. — М., 2004. — 231 с.
8. Тараканов М. Музыкальный театр Альбана Берга / Тараканов М. — М., 1976. — 555 с.
9. Холопова В. Антон Веберн / В. Холопова, Ю. Холопов. — М., 1984. — 270 с.
10. Холопова В. Вопросы ритма в творчестве композиторов первой половины XX века / В. Холопова. — М., 1971. — 241 с.
11. Холопова В. Композитор Альфред Шнитке / В. Холопова. — М., 2003. — с. 253.
12. Чередниченко Т. Музыка в истории культуры / Т. Чередниченко. — М., 1994. — 173 с.
13. Чередниченко Т. Музыкальный запас. 70-е / Т. Чередниченко. — М., 2002. — 578 с.
14. Шахназарова Н. Об эстетических взглядах Шенберга / Н. Шахназарова // Кризис буржуазной культуры и музыка. — Вып. 2. — М., Музыка, 1973. — С. 169-214.
15. Шахназарова Н. Проблемы музыкальной эстетики в теоретических трудах Стравинского, Шенберга, Хиндемита. М. / Н. Шахназарова — М., 1978. — 237 с.
16. Шнеерсон Г. О письмах Шенберга / Г. Шнеерсон // Музыка и современность. — Вып. 4. — М., 1966. — С. 330-401.
17. Шнеерсон Г. Шенберг Арнольд — музыкант и человек (по материалам писем и высказываний) / Г. Шнеерсон // Статьи о современной зарубежной музыке. Очерки. Воспоминания. — М., 1974. — С. 127-222.
18. Шнеерсон Г. Шенберг и его школа / Г. Шнеерсон // О музыке живой и мертвой. — М., 1960. — С. 159-194.
19. Шнитке А. На пути к воплощению новой идеи / А. Шнитке // Проблемы традиций и новаторства современной музыки. — М., 1982. — С. 39-81.
20. Шульгин Д. Теоретические основы современной гармонии / Д. Шульгин. — М., 1994. — 376 с.